

Al Jazeera: το μέτωπο Ισραήλ – Κύπρου – Ελλάδας αρχίζει να ανησυχεί την Τουρκία

Αχμαντ Καμέλ

Ισραηλινό σύστημα αεράμυνας Barak MX

Αν ο συνεχιζόμενος πόλεμος εξόντωσης [των παλαιστινίων] του Ισραήλ στη Λωρίδα της Γάζας και η κλιμακούμενη ισραηλινή επιθετικότητα εναντίον του Λιβάνου, της Συρίας, του Ιράν, της Υεμένης, του Ιράκ, της Τυνησίας και του Κατάρ έχουν αποκαλύψει κάτι, αυτό είναι ότι το Ισραήλ σχεδιάζει να επιβάλει την ηγεμονία του στην περιοχή χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις περιφερειακές δυνάμεις των οποίων τα συμφέροντα συγκρούονται με αυτήν την ηγεμονία.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τουρκία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των χωρών που θα μπορούσαν να απειλήσουν την ισραηλινή ηγεμονία.

Το Τελ Αβίβ το γνώριζε αυτό και σχεδίαζε να το αντιμετωπίσει εδώ και χρόνια. Ωστόσο, οι διαδοχικές εξελίξεις μετά την επίθεση της παλαιστινιακής αντίστασης στους οικισμούς της Λωρίδας της Γάζας στις 7 Οκτωβρίου 2023, έφεραν στο φως πολλά από αυτά τα σχέδια ή επέστησαν την προσοχή στις ενέργειες του Ισραήλ ως μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου για την υπονόμευση των δυνατοτήτων των περιφερειακών αντιπάλων του.

Το Μέτωπο της Κύπρου

Μεταξύ των προηγμένων μετώπων που έχει ανοίξει το Ισραήλ εν αναμονή μιας αντιπαράθεσης με την Τουρκία είναι το μέτωπο της Κύπρου.

Αυτό που φαινομενικά φαινόταν να είναι μια συμφωνία όπλων για την ενίσχυση των δυνατοτήτων της Λευκωσίας, μετατρέπεται, μέσω ενός δικτύου εκπαίδευσης, πληροφοριών και ανταλλαγής δεδομένων, σε μια αποτελεσματική επέκταση των δυνατοτήτων επιτήρησης και αναφοράς πληροφοριών του Ισραήλ πάνω από θάλασσες και νησιά που μέχρι πρότινος δεν είχαν τέτοια στρατηγική ευαισθησία.

- ***Υπό αυτή την έννοια, η Κύπρος μετατρέπεται από περιορισμένο εταίρο σε στρατηγικό, σε ένα σημείο προώθησης σε ένα ευρύτερο όραμα που στοχεύει στον περιορισμό του τουρκικού ρόλου και στην αναπροσαρμογή της ισχύος υπέρ του Ισραήλ.***

Στις αρχές του περασμένου Σεπτεμβρίου, ένα βίντεο που κυκλοφόρησε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και επιβεβαιώθηκε από κυπριακά και διεθνή μέσα ενημέρωσης, αποκάλυψε ένα φορτηγό να διέρχεται από το λιμάνι της Λεμεσού στην Κύπρο και να μεταφέρει εξαρτήματα για το ισραηλινής κατασκευής σύστημα αεράμυνας Barak MX.

Ο κυπριακός ειδησεογραφικός ιστότοπος Reporter επιβεβαίωσε ότι το σύστημα είχε παραδοθεί πλήρως στη Λευκωσία και θα τεθεί σε λειτουργία αργότερα φέτος.

Το σύστημα Barak MX έχει την ικανότητα να αναχαιτίζει drones, μαχητικά αεροσκάφη και πυραύλους κρουζ σε μεγάλες αποστάσεις.

None

Ισραήλ – Κύπρος – Μια σχέση που αναπτύσσεται

Αυτή η συμφωνία αντικατοπτρίζει την επιθυμία της Κύπρου να ενισχύσει τις αμυντικές της δυνατότητες, αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι αποκαλύπτει την αναπτυσσόμενη σχέση της με το Ισραήλ, μια σχέση που δεν έχει ακολουθήσει σταθερή πορεία από την έναρξή της, αλλά μάλλον έχει σημαδευτεί από φάσεις που κυμαίνονται από τη χλιαρή στάση έως την επιφυλακτική προσέγγιση και τη στρατηγική συνεργασία.

Στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, η Λευκωσία εντάχθηκε στο Κίνημα των Αδεσμεύτων στο πρώτο του συνέδριο στο Βελιγράδι το 1961, εδραίωσε στενές σχέσεις με την Αίγυπτο υπό τον Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ , άνοιξε γραφείο αντιπροσωπείας για την Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης το 1975 και αναγνώρισε το Κράτος της Παλαιστίνης λίγες μέρες μετά την ανακήρυξή του τον Νοέμβριο του 1988.

Ωστόσο, οι περιφερειακές αλλαγές αργότερα ώθησαν την Κύπρο να επανασχεδιάσει την πολιτική της πυξίδα.

Με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, την κλιμάκωση των διαφορών της με την Τουρκία και την επακόλουθη ανακάλυψη φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο, η Κύπρος πλησίασε το Τελ Αβίβ υπό την πίεση κοινών συμφερόντων.

Ωστόσο, οι σχέσεις ασφαλείας παρέμειναν περιορισμένες μέχρι το 2010 λόγω της σχέσης μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας, του βασικού αντιπάλου της Κύπρου.

Ωστόσο, η επιδείνωση των τουρκο-ισραηλινών σχέσεων μετά το περιστατικό του στολίσκου Μανι Μαρμαρα το 2010 αποτέλεσε ένα σημαντικό σημείο καμπής, ωθώντας το Τελ Αβίβ να αναζητήσει εναλλακτικούς εταίρους στην περιοχή της Μεσογείου, μέχρι να βρει νέους συμμάχους στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Έκτοτε, οι δύο χώρες έχουν λάβει μια σειρά από κοινά στρατιωτικά μέτρα. Τον Φεβρουάριο του 2014, η Κύπρος φιλοξένησε την πρώτη της αεροπορική άσκηση με την Ισραηλινή Πολεμική Αεροπορία, με την κωδική ονομασία «Ονήσιλος-Γεδεών», προτού αυτές οι ασκήσεις γίνουν σχεδόν ετήσια παράδοση.

Αν και ο δηλωμένος στόχος ήταν η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κυπριακής αεράμυνας, η βαθύτερη διάσταση ήταν η ενίσχυση της ετοιμότητας του Ισραήλ, ειδικά επειδή ορισμένες από αυτές τις ασκήσεις περιορίζονταν μόνο σε ισραηλινές μονάδες, ενώ η Κύπρος χρησίμευσε ως οικοδεσπότης, αντανakλώντας την άνιση φύση της σχέσης.

- *Με την πάροδο του χρόνου, η διμερής συνεργασία έχει ξεπεράσει τους απλούς ελιγμούς. Ο Γάλλος δημοσιογράφος Georges Malbrunot ανέφερε την παρουσία μιας βάσης της Μοσάντ στο νησί, η οποία στεγάζει δεκάδες προσωπικό, και σημείωσε τη χρήση του κυπριακού εναέριου χώρου από ισραηλινά μαχητικά αεροσκάφη ως ασφαλούς χώρου για ελιγμούς, μακριά από συστήματα επιτήρησης.*

Στο μέτωπο των εξοπλισμών, η Κύπρος έχει γίνει πελάτης των ισραηλινών στρατιωτικών βιομηχανιών την τελευταία δεκαετία, αποκτώντας τυφέκια εφόδου Tavor και ελαφρά πολυβόλα Negev, καθώς και μη επανδρωμένα αεροσκάφη για την ενίσχυση των ικανοτήτων αναγνώρισης. Έχουν επίσης προκύψει αναφορές για ενδιαφέρον για άρματα μάχης Merkava.

Αυτή η συσσώρευση κορυφώθηκε με την παράδοση του ισραηλινού συστήματος αεράμυνας Barak MX στη Λευκωσία, μια εξέλιξη που θυμίζει την κρίση του 1997. Όταν η Κύπρος επιχείρησε να εισαγάγει ρωσικούς πυραύλους S-300 στο νησί, ξέσπασε κρίση με την Άγκυρα, η οποία σχεδόν κλιμακώθηκε σε στρατιωτική αντιπαράθεση. Το σύστημα τελικά μεταφέρθηκε στην Κρήτη για να αποφευχθεί η κλιμάκωση.

Αλλά τα πράγματα φαίνονται διαφορετικά σήμερα, καθώς το ισραηλινό σύστημα παραδόθηκε στην Κύπρο εν μέσω τουρκικών ανησυχιών και επιφυλακτικών προειδοποιήσεων για «τρομερές συνέπειες» για την ειρήνη στο νησί.

Το πρόβλημα με συστήματα όπως το Barak έγκειται στο ευρύ φάσμα ραντάρ τους, το οποίο τους παρέχει ευρεία γεωγραφική κάλυψη, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων της νότιας Τουρκίας.

Εδώ, το ζήτημα υπερβαίνει την άμεση στρατιωτική του διάσταση σε μια βαθύτερη γεωπολιτική διάσταση: την είσοδο του Ισραήλ ως άμεσου παράγοντα στην εξίσωση ισορροπίας μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας, με τις στρατηγικές της επιπτώσεις για το μέλλον της ασφάλειας στην Ανατολική Μεσόγειο.

Κύπρος: Είναι ισραηλινό σημείο παρατήρησης;

Υπό το πρίσμα αυτών των δυνατοτήτων, μπορούμε να πούμε ότι η παράδοση του συστήματος Barak στην Κύπρο δεν αποτελεί απλώς μια νέα επένδυση στις εξαγωγές της ισραηλινής στρατιωτικής βιομηχανίας, αλλά μάλλον αποτελεί μια πραγματική επέκταση του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και πληροφοριών του Ισραήλ στην Ανατολική Μεσόγειο.

Χάρτης της Κύπρου (νησί)

Το Ισραήλ είναι γνωστό ότι διαθέτει ένα από τα πιο τεχνολογικά προηγμένα δίκτυα C4ISR στην περιοχή, ένα δίκτυο που συνδυάζει δεδομένα επίγειων, εναέριων και διαστημικών ραντάρ για να δημιουργήσει μια ενιαία εικόνα του γύρω εναέριου χώρου.

Με το σύστημα Barak να έχει αναπτυχθεί στην Κύπρο (και υποθέτοντας ότι υπάρχει συντονισμός ή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ Κύπρου και Τελ Αβίβ, μια υπόθεση που υποστηρίζεται από πολλαπλά στοιχεία), τα ραντάρ του συστήματος γίνονται αισθητήρες με προοπτική για το Ισραήλ και τους συμμάχους του.

Το τρισδιάστατο ραντάρ μεγάλης εμβέλειας του συστήματος είναι ικανό να ανιχνεύει αεροσκάφη και πυραύλους σε αποστάσεις άνω των 200 χιλιομέτρων, πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί να ανιχνεύσει κινήσεις της Τουρκικής Πολεμικής Αεροπορίας στο νότο, συμπεριλαμβανομένων

σημαντικών παράκτιων περιοχών όπως η Αλεξανδρέττα και η Μερσίνα, ακόμη και πριν πλησιάσουν τον κυπριακό εναέριο χώρο.

Τέτοια δεδομένα θα αποτελούσαν σημαντικό κέρδος από τις πληροφορίες για το Ισραήλ, ιδίως στην παρακολούθηση δοκιμών τουρκικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών ή βαλλιστικών πυραύλων μικρής εμβέλειας.

Επιπλέον, το σύστημα διακρίνεται για τη δικτυωμένη φύση του (όπως εξηγήθηκε), καθώς τα δεδομένα του μπορούν να ενσωματωθούν στο ισραηλινό δίκτυο ραντάρ μέσω ασφαλών συνδέσμων δεδομένων.

Το Ισραήλ έχει αναπτύξει ένα σύστημα γνωστό ως «**Opal**» για να συνδέσει τις πολλαπλές πλατφόρμες και τα αρχεία καταγραφής δεδομένων του (ραντάρ, αεροσκάφη, επίγειες/θαλάσσιες πλατφόρμες, drones) σε μια ενοποιημένη εικόνα.

Αυτό το σύστημα παρέχει δυνατότητες κοινής χρήσης δεδομένων σε πραγματικό χρόνο μεταξύ διαφορετικών πλατφορμών, ακόμη και αν δεν χρησιμοποιούν την ίδια αρχική σύνδεση δεδομένων. Εάν επιτραπεί η ενσωμάτωση των δεδομένων Barak MX της Κύπρου σε αυτό το δίκτυο, θα προστεθεί ένα νέο επίπεδο έγκαιρης προειδοποίησης προς τα ανατολικά, επιτρέποντας περισσότερο χρόνο για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε απειλής.

Για παράδειγμα, οποιαδήποτε απογείωση drone από τη βόρεια Κύπρο ή τη νότια Τουρκία θα μπορούσε να ανιχνευθεί σχεδόν αμέσως, δίνοντας στην Κύπρο και το Ισραήλ μεγαλύτερο περιθώριο αξιολόγησης και αντίδρασης.

Το σύστημα είναι επίσης πιθανό να διαδραματίσει ρόλο τεχνητής νοημοσύνης, συλλέγοντας ηλεκτρονικά δακτυλικά αποτυπώματα τουρκικών στόχων από ασφαλή απόσταση, όπως σήματα ραντάρ F-16 ή συχνότητες επικοινωνιών μη επανδρωμένων αεροσκαφών. Αυτά τα δεδομένα θα μπορούσαν αργότερα να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη μεθόδων παρεμβολών και ηλεκτρονικού πολέμου.

Ενιαίο δίκτυο Ισραήλ – Κύπρος – Ελλάδα

Το πιο σημαντικό είναι ότι η ενσωμάτωση της Κύπρου σε ένα περιφερειακό αμυντικό δίκτυο με το Ισραήλ και την Ελλάδα ανοίγει θεωρητικά το δρόμο για ένα κοινό περιφερειακό σύστημα αεράμυνας και προειδοποίησης που θα εκτείνεται από το Αιγαίο Πέλαγος, μέσω της Κύπρου και μέχρι το Ισραήλ. Αυτό το σύστημα θα συνδέει τα ραντάρ Barak της Κύπρου με τα συστήματα Patriot στην Κρήτη και το σύστημα Iron Dome του Ισραήλ .

Αν και αυτή η ενσωμάτωση δεν έχει ανακοινωθεί επίσημα, οι επανειλημμένες συναντήσεις μεταξύ των υπουργών Άμυνας και Εξωτερικών των τριών χωρών αντανakλούν μια βαθιά κατανόηση ως προς αυτό το θέμα.

Δεν είναι απίθανο τα κέντρα επιχειρήσεων να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, λειτουργώντας ως «ραντάρ που κοιτάζει μπροστά» και μεταδίδει την προειδοποίηση σε οποιαδήποτε πλατφόρμα ικανή να αντιμετωπίσει την απειλή, είτε πρόκειται για ελληνικό μαχητικό αεροσκάφος είτε για μια μακρινή ισραηλινή πυροβολαρχία.

Ισραηλινό σύστημα αεράμυνας Barak MX

Τριπλή «τσιμπίδα» στοχοποιώντας την Άγκυρα

Καθώς οι δεσμοί μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου εμβαθύνουν, η αμυντική συνεργασία μεταξύ Τελ Αβίβ και Αθήνας κλιμακώνεται σε στρατηγικό χαρακτήρα, με έμμεσο στόχο την περικύκλωση της Τουρκίας από ανατολικά και δυτικά.

Αυτή η διαδικασία κορυφώθηκε με την υπογραφή της μεγαλύτερης αμυντικής συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών τον Απρίλιο του 2021, αξίας 1,65 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Η συμφωνία αυτή περιλάμβανε την ίδρυση ενός προηγμένου κέντρου εκπαίδευσης αεροπορίας για την Ελληνική Πολεμική Αεροπορία, το οποίο θα λειτουργούσε από την ισραηλινή εταιρεία Elbit Systems για 22 χρόνια, μαζί με την προμήθεια νέων εκπαιδευτικών αεροσκαφών και τον εκσυγχρονισμό του γερασμένου στόλου.

Επιπλέον, οι κοινές αεροπορικές ασκήσεις έχουν γίνει μια τακτική παράδοση, με ισραηλινά μαχητικά αεροσκάφη να πετούν στον ελληνικό εναέριο χώρο από το 2021 και μάλιστα να εκπαιδεύονται εναντίον της

ρωσικής συστοιχίας S-300 που βρίσκεται στην Κρήτη, δίνοντας στο Ισραήλ μια σπάνια ευκαιρία να δοκιμάσει τις τακτικές του εναντίον ενός συστήματος παρόμοιου με αυτό της Συρίας και του Ιράν.

Συμφωνήθηκε επίσης το 2024 η ανάπτυξη ενός αμυντικού συστήματος τύπου Iron Dome στην Ελλάδα, η οποία έχει αποκτήσει drones Heron για την ενίσχυση της επιτήρησης του Αιγαίου Πελάγους και της Ανατολικής Μεσογείου.

Λαβίδα περικύκλωσης

Αυτά τα βήματα συμπληρώνουν τη συμμαχία Κύπρου-Ισραήλ για να σχηματίσουν μια δύναμη που μοιάζει με λαβίδα και περικυκλώνει την Τουρκία. Στα δυτικά, η Άγκυρα αντιμετωπίζει αυξανόμενη ελληνική αεροπορική υποστήριξη, με την Αθήνα να αποκτά σύγχρονα μαχητικά αεροσκάφη όπως το γαλλικό Rafale και να αναβαθμίζει τον στόλο της με αναβαθμισμένα F-16, υποστηριζόμενα από ισραηλινή τεχνική και εμπειρογνωμοσύνη πληροφοριών.

Στα ανατολικά και νότια, η Τουρκία βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα ισραηλινό δίκτυο αναγνώρισης και προειδοποίησης που εκτείνεται από το Τελ Αβίβ μέχρι τη Λευκωσία και ενδεχομένως μέχρι τις ελληνικές βάσεις στο νησί της Κρήτης, καλύπτοντας ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

Όταν οι δυνατότητες του ραντάρ Barak MX στην Κύπρο συνδυάζονται με ισραηλινά συστήματα και συλλογή πληροφοριών από αεροσκάφη έγκαιρης προειδοποίησης, σχηματίζεται μια ευρεία ζώνη επιτήρησης που περιλαμβάνει τη νότια Τουρκία.

Σε οποιαδήποτε πιθανή περιφερειακή κρίση, είναι πιθανό η Αθήνα, η Λευκωσία και το Τελ Αβίβ να κινηθούν γρήγορα για να ανταλλάξουν πληροφορίες και να συντονίσουν τις επιχειρήσεις, περιορίζοντας τις επιθετικές επιλογές της Τουρκίας – την ουσία της στρατηγικής της «τσιμπίδας» που στοχεύει στον περιορισμό της Άγκυρας και στον περιορισμό της ελευθερίας δράσης της.

«Saber» και «S-400» απέναντι στον «Barak»

Από την πλευρά της, η Άγκυρα αντιμετωπίζει αυτόν τον άξονα με μεγάλη ανησυχία.

Ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν δεν δίστασε να απειλήσει την Αθήνα εάν συνεχίσει να στρατιωτικοποιεί τα νησιά του Αιγαίου, επιδεικνύοντας τους βαλλιστικούς πυραύλους της χώρας του.

Έχει επίσης εκφράσει προηγουμένως την άποψή του ότι τα αναδυόμενα φόρουμ και οι συμμαχίες ενέργειας (στα οποία περιλαμβάνονται το Ισραήλ, η

Κύπρος και η Ελλάδα) στοχεύουν στην απομόνωση της Τουρκίας από τους πόρους της Ανατολικής Μεσογείου.

Αιγαίο Πέλαγος (νησιά)

Με την έναρξη λειτουργίας του Barak MX στην Κύπρο, αυτή η τριμερής συμμαχία έχει πλέον προωθημένη παρουσία στην πρώτη γραμμή εναντίον της Τουρκίας, αναγκάζοντας την Άγκυρα να επανεκτιμήσει τους στρατιωτικούς και πολιτικούς της υπολογισμούς.

Συνεπώς, η Τουρκία αναμένεται να υιοθετήσει ένα πακέτο αντιδράσεων για την αποκατάσταση της ισορροπίας ή την αποτροπή της αναδυόμενης συμμαχίας εναντίον της.

Αυτές οι αντιδράσεις κυμαίνονται από καθαρά στρατιωτικά μέτρα, ενίσχυση των εγχώριων δυνατοτήτων, μέτρα πληροφοριών, διπλωματικούς ελιγμούς, ακόμη και οικονομική πίεση.

Η πρώτη επιλογή της Τουρκίας είναι να **ενισχύσει το στρατηγικό της επίπεδο αεράμυνας** για να αντιμετωπίσει την απειλή του συστήματος Barak MX.

Η Άγκυρα διαθέτει το ρωσικό σύστημα S-400 και, παρόλο που η επιχειρησιακή κατάσταση του συστήματος παραμένει ασαφής (η Τουρκία δηλώνει επίσημα ότι είναι έτοιμη για ανάπτυξη εντός 12 ωρών, ενώ πηγές υποδηλώνουν ότι η ανάπτυξή του εξακολουθεί να υπόκειται σε διαπραγματεύσεις μεταξύ Άγκυρας και Ουάσινγκτον), η Τουρκία θα μπορούσε να αποφασίσει να αναπτύξει μονάδες του συστήματος στο νότιο τμήμα της χώρας απέναντι από την Κύπρο για να δημιουργήσει μια κάλυψη αναχαίτισης.

Αυτό συμβαίνει επειδή η εμβέλεια και οι δυνατότητες επιτήρησης των S-400 επιτρέπουν στην Τουρκία να δημιουργήσει μια **ζώνη άρνησης αέρα** (A2/AD) πάνω από τα ύδατα της βόρειας Κύπρου, περιορίζοντας την εναέρια κυκλοφορία και περιπλέκοντας τις επιχειρήσεις αναγνώρισης ή αεροπορικής επίθεσης στην περιοχή.

Η ικανότητα των ραντάρ μεγάλης εμβέλειας του συστήματος να καλύπτουν ευρείες περιοχές σημαίνει ότι θα μπορούσαν επίσης να παρακολουθούν τον εναέριο χώρο της Κύπρου και ενδεχομένως τμήματα του εναέριου χώρου χωρών που βρέχονται από την Ανατολική Μεσόγειο.

Μια άλλη επιλογή είναι η επιτάχυνση της ανάπτυξης ενός εγχώριου συστήματος μεγάλης εμβέλειας, γνωστού ως **Siper**.

Τα εγχώρια συστήματα θα επέτρεπαν στην Άγκυρα να αναπτύξει συστοιχίες πυραύλων που θα καλύπτουν τις νότιες ακτές της και να καλύψει κενά που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από οποιοδήποτε εξωτερικό σύστημα.

Ο συνδυασμός της ανάπτυξης συστημάτων μεγάλου βεληνεκούς, όπως οι S-400, με ταχέως αναπτυσσόμενα εγχώρια συστήματα δημιουργεί τακτική ευελιξία και επιτρέπει στην Τουρκία να κατανείμει τα στοιχεία σε πολλαπλές τοποθεσίες για να παρέχει επικαλυπτόμενη κάλυψη ραντάρ και πυρός, εμποδίζοντας οποιοδήποτε μέρος να μονοπωλήσει το πεδίο εφαρμογής της επιτήρησης ή της αναχαίτισης.

Το πρακτικό αποτέλεσμα θα είναι η **αναδιάρθρωση των συστημάτων αεράμυνας στην Ανατολική Μεσόγειο**. Η εντατικοποίηση της τουρκικής επιτήρησης και αναχαίτισης περιορίζει το παράθυρο δράσης που είναι διαθέσιμο στα εχθρικά συστήματα και ενισχύει τις δυνατότητες αποτροπής της Άγκυρας, αποδεικνύοντας ότι διαθέτει πυραύλους μεγάλου βεληνεκούς και «μάτια» ικανά να ματαιώσουν οποιαδήποτε προσπάθεια επίτευξης απόλυτης αεροπορικής κυριαρχίας στην περιοχή.

Σενάρια πολεμικής αντιμετώπισης

Επιπλέον, η Άγκυρα διατηρεί σημαντική στρατιωτική παρουσία στη Βόρεια Κύπρο, η οποία εκτιμάται σε 35.000-40.000 στρατιώτες εντός των γνωστών ως «Τουρκικών Ειρηνευτικών Δυνάμεων», με την υποστήριξη τανκς, πυροβολικού και συστημάτων αεράμυνας μικρής εμβέλειας.

Υπό το πρίσμα των πρόσφατων εξελίξεων, η Τουρκία μπορεί να ενισχύσει αυτήν την παρουσία αναβαθμίζοντας τον οπλισμό των ανεπτυγμένων μονάδων ή αυξάνοντας προσωρινά τον αριθμό τους μέσω ανακοινωθέντων ελιγμών ή τακτικών κινήσεων.

Μια άλλη επιλογή που εξετάζεται είναι η ανοιχτή **ανάπτυξη συστοιχιών αντιπλοϊκών πυραύλων Atmaca στα ανοικτά των ακτών της βόρειας Κύπρου**. Αυτοί οι πύραυλοι έχουν βεληνεκές περίπου 200 χιλιομέτρων, επιτρέποντάς τους να στοχεύουν ισραηλινά κοιτάσματα φυσικού αερίου στα ανοικτά της Χάιφα ή οποιαδήποτε εχθρικά πλοία στην ανατολική Μεσόγειο. Αναφορές δείχνουν ότι **η Τουρκία έχει ήδη αναπτύξει τέτοιες πλατφόρμες στη βόρεια Κύπρο**.

Επιπλέον, η Τουρκία θα μπορούσε να ενισχύσει την ισχύ της αναπτύσσοντας επίγεια τακτικά συστήματα πυραύλων, όπως βαλλιστικούς πυραύλους μικρής εμβέλειας (KHAN) ή εκτοξευτές πυραύλων μεγάλου βεληνεκούς, για να ενισχύσει την ισχύ πυρός και να αυξήσει την πίεση στους αντιπάλους της. Αυτή η στρατιωτική κλιμάκωση στη Βόρεια Κύπρο θα στείλει ένα σαφές μήνυμα ότι οποιαδήποτε απειλή για την Τουρκία ή την τουρκική παρουσία στο νησί θα αντιμετωπιστεί με άμεση πυραυλική απάντηση εναντίον των στρατηγικών στόχων του άλλου μέρους, συμπεριλαμβανομένων των πλατφορμών φυσικού αερίου ή των στρατιωτικών βάσεων στο νότιο τμήμα του νησιού.

Στο αεροπορικό μέτωπο, η Άγκυρα μπορεί να εντείνει τις μαχητικές πτήσεις της πάνω από τη βόρεια Κύπρο για να αποδείξει την παρουσία της. Αυτές οι πτήσεις μπορεί να συνοδεύονται από αεροσκάφη που ειδικεύονται στον ηλεκτρονικό πόλεμο για να παρεμβάλλουν και να δοκιμάζουν την ετοιμότητα των εχθρικών αμυντικών δικτύων.

Μπορούν επίσης να διεξαχθούν πρακτικές ασκήσεις και ελιγμοί, χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό ηλεκτρονικών παρεμβολών και επιχειρήσεων εξαπάτησης (συμπεριλαμβανομένης της εκτόξευσης παραπλανητικών σημάτων, drones-δολωμάτων και ψεύτικων εμπλοκών) για να περιπλέξουν το έργο συστημάτων όπως το Barak στη διάκριση πραγματικών στόχων.

Παράλληλα, η Άγκυρα μπορεί να αναπτύξει φρεγάτες εξοπλισμένες με συστήματα άμυνας εδάφους-αέρος μεσαίου βεληνεκούς για να σχηματίσουν μια αμυντική «φούσκα» γύρω από τους ναυτικούς σχηματισμούς της.

Συντονίζοντας αυτές τις φρεγάτες με μαχητικά και αεροσκάφη έγκαιρης προειδοποίησης που βρίσκονται στον αέρα, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα προκεχωρημένο επίπεδο αναχαίτισης που θα μείωνε την αποτελεσματικότητα τυχόν εκτοξεύσεων αναχαίτισης από την ηπειρωτική χώρα του νησιού.

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι να καταδειχθεί ότι η Άγκυρα υιοθετεί ένα κοινό σύστημα μάχης, συνδυάζοντας τη θάλασσα και τον αέρα σε μια ενιαία πλατφόρμα και λειτουργώντας σε πραγματικό χρόνο. Εάν αυτό το «τακτικό μείγμα» επιτύχει, θα επιβεβαιώσει ότι μια ενιαία επίγεια πυροβολαρχία αεράμυνας δεν θα είναι επαρκής για να επιβάλει την υπεροχή.

Οι ελιγμοί και η επιχειρησιακή ολοκλήρωση είναι καθοριστικές σε μια αντιπαράθεση που βασίζεται στην υπομονή και τη μακροπρόθεσμη αντοχή.

Στο πιο επικίνδυνο σενάριο, η Άγκυρα θα μπορούσε θεωρητικά να αναλάβει άμεση στρατιωτική δράση και να εξαπολύσει ένα προληπτικό χτύπημα με στόχο την εξάλειψη της απειλής πριν αυτή κλιμακωθεί.

Ωστόσο, αυτή η κίνηση παραμένει εξαιρετικά επικίνδυνη και απίθανη, δεδομένων των εκτεταμένων δυσκολιών που συνεπάγεται.

Η εκτέλεση οποιουδήποτε προληπτικού χτυπήματος απαιτεί αυστηρούς πολιτικούς και στρατιωτικούς όρους, όπως: σαφή στόχο, βεβαιότητα πληροφοριών σχετικά με τον χρόνο λειτουργίας και την αποτελεσματικότητα του συστήματος, και αξιολόγηση των πιθανών συνεπειών για την περιφερειακή ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας αντίδρασης του εχθρού και του επιπέδου κινδύνου για τους πολίτες και τις ζωτικές υποδομές.

Ένας τεχνικός αγώνας

Αναγνωρίζοντας ότι η αντιπαράθεση δεν είναι απλώς στρατιωτική, αλλά πρωτίστως ένας τεχνολογικός αγώνας, η κορυφαία προτεραιότητα της Άγκυρας είναι η επιτάχυνση της ανάπτυξης εργαλείων και τακτικών που εμποδίζουν την ανωτερότητα του συστήματος Barak MX και προσαρμόζονται στις μεθόδους των αντιπάλων της.

Στην πρώτη γραμμή αυτών των προσπαθειών βρίσκεται η επιτάχυνση της παραγωγής προηγμένων drones και η επέκταση των δυνατοτήτων των πυραύλων κρουζ.

Ένα σημαντικό έργο σε αυτό το πλαίσιο είναι το drone « Qizil Elma », ένα μαχητικό drone με κινητήρα τζετ σχεδιασμένο με χαμηλή υπογραφή ραντάρ και ικανό να επιχειρεί από ναυτικές πλατφόρμες, καθιστώντας το εργαλείο για διείσδυση και εμπλοκή σε εχθρικά περιβάλλοντα αεράμυνας.

Παράλληλα, η Τουρκία θα διπλασιάσει τις γραμμές παραγωγής της για τα drones TB-2 και Akinci για να εξασφαλίσει μεγαλύτερα σμήνη που χρησιμοποιούνται σε τακτικές ταφής και διείσδυσης.

Μπορεί επίσης να επιταχύνει την ανάπτυξη πυραύλων κατά των ραντάρ, όπως ο πύραυλος κατά της ακτινοβολίας Akbaba, ικανών να πραγματοποιούν επιθέσεις ακριβείας εναντίον πηγών ραντάρ.

Ταυτόχρονα, η Τουρκία θα μπορούσε να ενισχύσει τις δυνατότητές της στον ηλεκτρονικό πόλεμο και στις παρεμβολές.

Η Άγκυρα διαθέτει ήδη προηγμένα επίγεια συστήματα όπως το Koral, ένα κινητό σύστημα παρεμβολών ραντάρ με εκτιμώμενη εμβέλεια 150-200 χιλιομέτρων, το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί επιχειρησιακά στη Συρία και αλλού για την απενεργοποίηση αντιαεροπορικών ραντάρ και συστημάτων ελέγχου.

Η ανάπτυξη μονάδων Koral κατά μήκος των νότιων ακτών της Τουρκίας ή στη βόρεια Κύπρο θα μπορούσε να επιτρέψει στην Άγκυρα να τυφλώσει τα ραντάρ του συστήματος Barak MX ή να διαταράξει τις δυνατότητες

επικοινωνιών του, ενδεχομένως παραμορφώνοντας την παρακολούθηση στόχων ή εμφανίζοντας ψευδείς στόχους στις οθόνες εντολών.

Η Τουρκία έχει επίσης αναπτύξει δυνατότητες παρεμβολής που είναι τοποθετημένες σε drones όπως το Anka, ικανές να πραγματοποιούν παρεμβολές από ασφαλή εμβέλεια.
Ωστόσο, ο αντίκτυπος αυτών των μέτρων δεν πρέπει να υπερεκτιμάται.

Συστήματα όπως το Barak MX έχουν σχεδιαστεί για να αντέχουν σε ηλεκτρονικά μέτρα αντιμετώπισης παρεμβολών, επομένως αυτό θα είναι ένα παιχνίδι γάτας και ποντικιού που θα καθοδηγείται τόσο από τις δυνατότητες παρεμβολής όσο και από την ανάπτυξη αντιμέτρων.

Η Άγκυρα μπορεί επίσης να εργαστεί για την ανάπτυξη ικανοτήτων «υπερβολικής άμυνας», που σημαίνει ότι περιβάλλει το εχθρικό σύστημα με μεγάλες μάζες φθηνών στόχων. Η Τουρκία είναι τεχνικά ικανή να παράγει σμήνη μικρών drones αυτοκτονίας που εκτοξεύονται κατά κύματα, με στόχο την επιβάρυνση των αμυντικών αποθεμάτων και την υποβολή τους σε υψηλό κόστος.

Τέλος, το πεδίο εφαρμογής του ηλεκτρονικού πολέμου επεκτείνεται και στη διείσδυση σε κυπριακά στρατιωτικά δίκτυα επικοινωνιών ή συστήματα ραντάρ, αναζητώντας κενά που θα επέτρεπαν στην Άγκυρα να απενεργοποιήσει ή να εξαπατήσει το σύστημα σε μια κρίσιμη στιγμή.

Οι κυβερνοδυναμικές δυνατότητες της Τουρκίας έχουν αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, ανοίγοντας την πόρτα για την έναρξη κυβερνοεπιθέσεων κατά των κέντρων διοίκησης αεράμυνας της Κύπρου, διαταράσσοντας τις επικοινωνίες και αποδυναμώνοντας την επιχειρησιακή αντίδραση.

Αυτά τα μέτρα αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής που στοχεύει στη μείωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων αναχαίτισης χωρίς να εμπλέκεται σε άμεση στρατιωτική αντιπαράθεση, διατηρώντας παράλληλα το στοιχείο του αιφνιδιασμού στο πεδίο της μάχης.

Αχμάντ Καμέλ – Al Jazeera

aljazeera.net

[ΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ](#) – Echedoros.blog